

Årsplan Søndre Barnehage 2024-2025

Hadsel kommune
Et hav av muligheter

Innhold

	Side
Rammer og lovverk	3
Barnehagens hovedmål	3
Dagsrytmen	4
Barnehagens innhold:	
Omsorg og danning	5
Lek og læring	5
Vennskap og fellesskap	7
Barns medvirkning	8
Mangfold, gjensidig respekt, likestilling og likeverd	8
Samisk kultur og nasjonale minoriteter	9
Helsefremmende barnehage	
Fysisk og Psykisk helse, livsmestring	9
Æ e mæ	10
Bærekraftig utvikling	11
Trafikk og trafikksikkerhet	12
Siste året i barnehagen	12
Overganger	12
Språkarbeid:	13
Norsk som andrespråk	14
Tegn til tale	14
ASK	14
Fagområdene	15
Progresjon	15
Foreldresamarbeid	16
Planlegging, dokumentasjon og evaluering	16
Arbeidsmetoder	18
TEMAOMRÅDE 2024/2025	19
Veiledende aktivitetsplan 2024/2025	20

INNLEDNING

Søndre barnehage har disse lovverkene/retningslinjene å forholde seg til:

- **Lov om barnehager 2005**
- **Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2017.**
- **Kommunale vedtekter**
- **Barnehagens årsplan**

Årsplanen

beskriver hovedlinjene i innhold og arbeidsmåter for det pedagogiske arbeidet og er:

- arbeidsredskap for barnehagens personale, for å styre det pedagogiske arbeidet i en bevisst retning.
- utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen
- grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen

Barnehagens hovedmål

Barna i Søndre skal:

- Erfare et inkluderende miljø med omsorg og respekt.
- Opplive vennskap, bli sosialt kompetente og oppleve demokratisk deltakelse.
- Være trygge og harmoniske, tørre å gi uttrykk for ønsker og følelser
- Bli initiativrike, nysgjerrige, forskende og filosoferende
- Kunne foreta valg og lære seg å se konsekvensen av sine valg

**Det jeg hører, glemmer jeg.
Det jeg ser, husker jeg.
Det jeg gjør, lærer jeg.**

Personalet i Søndre skal arbeide for:

- Et godt tilrettelagt lekemiljø, rom og tid for lek med færrest mulig avbrytelser i løpet av dagen
- Tid til hvert enkelt barn
- Forutsigbarhet for barna i hverdagen
- Gode relasjoner barn-voksne, barn-barn og voksne-voksne

Mobbing og krenkelser: Barnehagelovens kapittel 8 sier at barnehagen har plikter å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

I Søndre barnehage arbeider vi kontinuerlig og systematisk med å fremme et trygt, godt og inkluderende barnehagemiljø, og med å oppdage, undersøke og forebygge alle former for krenkelser. Vi stopper krenkelser og følger opp med egnede tiltak helt til barna opplever at de har et trygt, godt og inkluderende miljø.

Barnehagen har en egen plan for dette arbeidet, som alle som jobber i barnehagen skal være kjente med

På Hadsel kommunes hjemmeside finner man [«barnehagemiljøknappen»](https://www.hadsel.kommune.no/barnehage-og-skolemiljoknappen/), hvor man kan melde fra om man er bekymret for at ett barn ikke har det trygt og godt i barnehagen.

<https://www.hadsel.kommune.no/barnehage-og-skolemiljoknappen/>

Dagsrytme

Barnehagens dagsrytme er styrt av barnas behov for mat, aktivitet, hvile og utelek. Vi legger dessuten vekt på at dagen blir minst mulig oppstykket, slik at barna får ro til lek og egne aktiviteter.

Dagsrytmen er forskjellig for de minste og de største barna, da de har ulike behov i løpet av dagen. Hver avdelings dagsrytme ser man på **Mykid**.

Minst en dag i uka lager vi et varmt måltid i barnehagen. Vi lar barna delta i måltidsforberedelser og aktiviteter rundt mat.

Vi har ingen kjernetid i barnehagen, men kommer barnet senere enn kl. 10.00, kan det hende at det må leveres der avdelingen f.eks. er på tur. Vi setter pris på å få beskjed om fravær så tidlig som mulig. Det er enkelt for foreldrene å legge inn fraværet på MyKid, det kan gjøres døgnet rundt. Her kan det også sendes melding hvis barnet kommer senere enn vanlig til barnehagen.

Foreldrene bør være i barnehagen senest kl.16.20, slik at det blir tid til å snakke litt før barnehagen stenger. Kl.16.30 er også personalets arbeidstid over.

Barnehagens innhold

*«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med **omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk** skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.»* (Rammeplanen)

Omsorg og danning

I tillegg til fysisk omsorg fra voksne til barn, handler omsorg både om relasjoner mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Muligheten for å kunne gi og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse. En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse, samt evne og vilje til samspill.

Danning er en livslang prosess. Danning skjer ved at vi får erfaringer og kunnskaper om omverdenen, andre mennesker og oss selv. I danning inngår oppdragelse som en prosess der voksne både leder og veileder neste generasjon.

Barna skal erfare at de er en del av fellesskapet, og at egne og andres bidrag til fellesskapet oppleves som noe positivt. Barna skal utvikle trygghet på seg selv og egen identitet.

Mål for barn i Søndre barnehage:

Barn som er i stand til å gi omsorg og fungere i gode relasjoner med andre. Trygge, inkluderende barn som har lært seg å sette ord på følelsene sine.

Slik arbeider vi i Søndre barnehage med omsorg og danning:

- Vi viser glede når barnet kommer om morgenen
- Vi retter oppmerksomheten mot og roser det positive barnet gjør og støtter det når det gjør negative ting. Det er takhøyde for å prøve og feile, det er det man lærer av.
- Vi arbeider for at barnet kan se seg selv som et verdifullt medlem av et større felleskap
- Vi lærer barna omsorg for hverandre og å hjelpe hverandre i leken, og hvordan dette påvirker det sosiale samspillet
- Vi hjelper barnet å sette ord på egne innspill, følelser og behov.
- Vi er bevisste på at miljøet i barnegruppa og mellom oss voksne, påvirker læringsmiljøet.

Lek og læring

Leken er barnas viktigste uttrykksform. I lek uttrykker barn seg, og de bearbeider sine erfaringer sammen med andre. Gjennom leken utvikler barn sosiale ferdigheter, empati og selvfølelse. Leken skal være den dominerende pedagogiske aktiviteten i barnehagen.

Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek, oppdragelse og omsorg. Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Barns egne interesser og spørsmål skal danne grunnlaget for læringsprosesser og temaer i barnehagen.

Mål for barn i Søndre barnehage:

Barna skal oppleve at deres lek er viktig gjennom at det er satt av nok tid for leken og at det er lagt til rette for variert lek.

Barna skal få bruke hele seg; kropp, sanseapparat og egne erfaringer til å tilegne seg ny lærdom.

Slik arbeider vi i Søndre barnehage med lek og læring:

- Vi deler barna i grupper etter alder og modning
- Vi tilpasser avdelingene til barnas alder og modenhet.
- Personalet er aktive, observante og engasjerte i barnas lek.
- Vi legger vekt på å skape et inkluderende miljø der alle kan delta og oppleve lekeglede
- Vi legger til rette for at leken er en arena for relasjonsbygging, vennskap og sosial utvikling.
- Vi bruker sanger, rim og regler, eventyr, billedbøker og dramatisering som inspirasjon til leken
- Vi gir rom og tid til lek i løpet av dagen.
- Vi utvider barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- Vi støtter barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skaper forståelse og mening sammen med dem

Progresjonsplan Lek og læring

1-2 åringen	↔	3-4 åringen	↔	4-5 åringen
Møter tilstedeværende og deltagende voksne		Møter tilstedeværende og deltagende voksne		Møter tilstedeværende og deltagende voksne
Viser følelser		Lære seg å kjenne på følelsene sine		Kan uttrykke følelser på en akseptabel måte
Tar imot trøst		Lære seg å sette ord på følelser		Kan ta kontakt med andre på en positiv måte
Utvikle tillit til seg selv og andre.		Viser mer selvstendighet i lek		kan sette seg inn i andres følelser
Utvikler tur takings lek og toddler lek		Kan legge enkle puslespill uten knotter		Viser forståelse for regellek
Møter lekemiljøet med nysgjerrighet og grovmotorikk lek		Viser interesse for rolle- og fantasilek		Pusler mer avanserte puslespill med flere brikker
Vektlegger kroppslig og sansemotorisk lek		Utvikler interesse for konstruksjonslek		Utvikler interesse/forståelse for brettspill
Begynnende parallellek (løpe sammen/flirekonsert)		Deltar i ulike former for lek		Lærer å ta vare på egne ting/klær.
		Utvikler vennskap		

viser gleden av å være sammen med andre og bruke språket.		Evner å tilpasse leken for å inkludere andre barn Ivaretar vennskap
---	--	--

Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å kunne være sammen med andre på en positiv måte, å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Dette er noe som må læres: Hvilke regler og normer finnes i samfunnet og hvilke konsekvenser får det om man bryter disse? Tidlige erfaringer med jevnaldrende har stor betydning for barns samspillsferdigheter.

Mål for barn i Søndre barnehage, er at barna skal:

- kunne ta initiativ overfor andre og kunne hevde sine meninger, ønsker og behov (selvhevdelse).
- kunne utsette egne ønsker og behov i situasjoner som krever turtaking, å kunne kompromisse og takle konflikter/uenigheter (utøve selvkontroll).
- kunne spøke, ha det morsomt og forstå lekesignaler.
- forstå hva andre føler og handle passende overfor dem (vise empati).
- ha positive holdninger og gjøre noe frivillig som har målsetning å være til nytte for andre, vise respekt for andre, hjelpe andre (prososial atferd).
- hver dag bli sett av en voksen og ha fått positiv oppmerksomhet.

Slik arbeider vi i Søndre barnehage med vennskap og fellesskap:

- vi støtter barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- vi arbeider aktivt for å forebygge utestengning og mobbing, se eget kapittel om dette.

Barns medvirkning

er nedfelt gjennom FNs barnekonvensjon og i Lov om barnehager.

«Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.» (Rammeplanen)

Å medvirke er ikke det samme som å bestemme. Å la barna medvirke betyr ikke at det er barna som skal bestemme, at barna kan gjøre som de vil. Det betyr at de voksne i barnehagen må legge til rette for å involvere barna i det som skjer.

Slik arbeider vi i Søndre barnehage med barns medvirkning:

- Vi tar barna på alvor
- Vi lytter til barna
- Vi ser barna, ser deres behov for omsorg, lek og læring
- Vi viser respekt for det barnet sier og signaliserer
- Vi legger til rette for den leken barna er opptatt av
- Vi oppmuntrer barna til å gi uttrykk for sine tanker og meninger
- Vi planlegger med utgangspunkt i barnas interesse

Ved flere forslag foretas det avstemming, og barna lærer gjennom dette også demokratiske regler for medvirkning.

For å få kunnskap om hvordan barna opplever sin barnehagehverdag gjennomfører vi jevnlig intervju samtaler med alle 4-5-åringene, med vekt på trivsel i barnehagen. Vi bruker spørsmål som er kvalitetssikret gjennom Dronning Mauds Minne, Høgskole for barnehagelærerutdanning.

Mangfold, gjensidig respekt, likestilling og likeverd

«Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.»

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn»

(Rammeplanen)

Mål for barn i Søndre barnehage:

Barna skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.
Barna skal respektere hverandre uavhengig av kultur, livssyn o.l.

Slik arbeider vi i Søndre barnehage med mangfold, gjensidig respekt, likestilling og likeverd:

- Vi viser glede og respekt for alle vi møter i barnehagen
- Vi lytter til hva barnet har å si og lar dem fortelle ferdig uten å bli avbrutt
- Vi gir barna opplevelse av å mestre i dagligdagse aktiviteter i barnehagen
- Vi lærer barna å inkludere ved å oppmuntre dem til å invitere andre barn med i leken.
- Vi lærer barna om ulike kulturer og å respektere hverandres kulturbakgrunn
- Vi jobber med mobbing ved å hjelpe barn inn i lek, lære dem sosiale ferdigheter.
- Vi er bevisste på hva vi fokuserer på når vi omtaler jenter og gutter

Samisk kultur og nasjonale minoriteter (Samisk i barnehagen)

Alle barnehager skal synliggjøre samisk kultur og bidra til at barn kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet. (udir.no)

Barnehagen skal bidra til at barna får kjennskap til nasjonale minoriteter, som i Norge omhandler kvener/norskfinner, jøder, skogfinner, rom og romanifolk/tatere.

I Søndre barnehage skal barna:

- få kjennskap til at det samiske årshjulet har 8 årstider, mens vårt har 4 årstider.
- Kjennskap til samenes levesett, tilknytning til natur og reindrift
- Vi markerer samefolkets dag og får kjennskap til samiske tradisjoner.
- Vi utforsker andre nasjonale minoriteter og får kjennskap til dem.

Helsefremmende barnehage

Fysisk og psykisk helse, livsmestring

Søndre barnehage ble våre 2024 re godkjent som helsefremmende barnehage.

Det helsefremmende arbeidet innebærer også å gi barna livsmestring:

«Å utvikle ferdigheter og tilegne seg praktisk kunnskap som hjelper den enkelte til å håndtere medgang, motgang, personlige utfordringer, alvorlige hendelser, endringer og konflikter på en best mulig måte. Å skape en trygghet og tro på egne evner til å mestre også i fremtiden.»

(Rapporten Livsmestring I skolen, 2017)

Arbeidet med å gi barna livsmestring er innebygget i alle deler av barnehagens arbeid.

I Søndre barnehage skal vi ta vare på barns psykiske og fysiske helse. Barnehagen skal ha et trygt, og anerkjennende miljø hvor barn oppleve samspill, felleskap og vennskap.

Mål for barn i Søndre barnehage:

Det helsefremmende arbeidet i barnehagen skal bidra til at barna får en god fysisk og psykisk helse, trivsel og gode holdninger.

Hvert barn skal, ut fra sine forutsetninger, stå mest mulig rustet til å mestre eget liv; medgang og motgang.

Slik arbeider vi med helsefremmende arbeid i Søndre barnehage:

- Vi arbeider systematisk for å fremme psykisk helse og godt psykososialt miljø blant barn og voksne.
- Vi har fokus på fysiske aktivitet: Utelek, turer, bassengtilbud. Inaktive barn blir fulgt ekstra opp.
- Vi tar hensyn til barnas behov for balanse mellom aktivitet og hvile.
- Barna får frokost, lunsj og fruktmåltid i barnehagen, og vi følger «Nasjonale retningslinjer for mat og måltider i barnehagen».
- Vi har fokus på god hygiene. Vi lærer barna om håndhygiene og enkelt smittevern.
- Barnehagen har et godt samarbeid med foresatte og tverrfaglige tjenester etter behov.
- Barnehagen arbeider systematisk med sikkerhet. Vi har ulike rutiner som blir gjennomgått og evaluert minimum én gang i året.
- Vi arbeider for å forebygge mobbing og krenkelser og har egne rutiner for dette.

«Æ e mæ»

Alle barnehager og skoler Hadsel kommune arbeider med et opplegg som heter «Æ e mæ». «Æ e mæ» er en helhetlig modell for forebygging av vold og seksuelle overgrep mot barn.

I barnehagen handler det om å gi barna ord for å snakke om kroppen og øve på å kjenne sine egne og andres grenser. Dette er arbeid som alltid har vært gjort i barnehagen, men med «Æ e mæ» settes det i system slik at vi får en progresjon i arbeidet.

Dette er de temaene vi skal snakke med barna om i løpet av året/den tiden de går i barnehagen:

- Bli kjent med kroppen
- Bli glad i egen kropp, ha respekt for andres kropp
- Bli kjent med følelser
- Meg selv og min familie/familierelasjoner
- Hvordan vi blir til
- Ha mot til å si fra/gode og vonde hemmeligheter
- Gode og vonde berøringer

For de aller minste barna handler det om å bli kjent med seg selv og å lære seg ord og benevninger. De aller eldste vil ta opp temaer som skal gjøre dem i stand til å sette grenser for hva de aksepterer fra andre.

Det finnes mer informasjon om «Æ e mæ» her: <https://xn--em-0iac.no/aemae.no>

Bærekraftig utvikling

Barnehagen jobber for å gi barna kunnskap og holdninger som bidrar til miljøtiltak lokalt. Vi setter ord på at våre handlinger også har konsekvenser for situasjonen nasjonalt, globalt, men også for fremtiden.

Barnehagen legger grunnlag for barnas evne til å **tenke kritisk, handle etisk og vise**

solidaritet (Rammeplanen). Barna gjør erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen. Vi benytter barnehagens nærområde, skogen som en arena for lek og læring hvor vi har rik tilgang på førstehåndserfaringer i naturen. Barna får naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold, og barnehagen ønsker med dette å bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Vi skal gi barna erfaringer med gode holdninger i forhold til bruk og kast. Alt har en verdi, derfor tar vi godt vare på tingene våre slik at vi kan bruke det lenge. Vi kildesorterer og er beviste i forhold til søppelproduksjon, vi bruker ikke mer enn vi trenger av forbruksmaterialer.

Hold Norge rent er en landsomfattende aksjon hver vår. Målet er å rydde nærmiljøet og naturen for søppel. Søndre barnehage bidrar ved å:

- Ha med søppelsekker og engangshansker på tur.
- Rydde rundt barnehagen før 17. mai
- Delta på Hold Norge rent aksjon hvis anledningen byr seg.

Miljøtrappa

Vi bruker miljøtrappa som progresjonsplan i planlegging av aktiviteter og opplegg knyttet opp mot Bærekraftig utvikling.

Trafikk og trafikksikkerhet

Søndre barnehage er godkjent som «Trafikksikker barnehage» av Trygg Trafikk. Dette forplikter oss i forhold til trafikkopplæring av barna og samarbeidet med foreldrene. Trafikksikkerhet vil derfor være fast tema på foreldremøtene hver høst og ellers ved behov.

Helt fra barna er ganske små, må de forholde seg til trafikk. I begynnelsen er det de voksne som må ta hele ansvaret, men etter hvert er målet at barnet skal bli en selvstendig og trygg trafikant.

Trafikkopplæring i barnehagen drives i praksis ved turer ute på veien og ved teoretisk arbeid i barnehagen. Vi har satt opp et års hjul for trafikkopplæringen som sørger for at vi i løpet av året har oppe faste temaer. Disse vil vises på ukeplanen i MyKid.

Overganger

I løpet av barnehagelivet opplever barna flere overganger. Overgangen fra hjemme tilværelsen til barnehagebarn, fra småbarnsavdeling til storavdeling og fra barnehagebarn til skole/Sfo. Vi legger stor vekt på at disse overgangene skal bli så trygge og god som mulig og har utarbeidet egne rutiner for disse situasjonene.

Når barnet begynner i barnehagen

Barnet forlater en vant hjemme tilværelse og trenger trygge rammer for å starte et nytt og spennende liv i barnehagen. Foreldre kan oppholde seg i barnehagen sammen med barnet sitt så lenge de finner det nødvendig.

- Brev om oppstart og tilvenning
- Oppstarts samtale før oppstart.
- Tilbud om Trillettur sammen med barnehagen
- Bli kjent ettermiddag
- Barnehagen tilbyr besøkstidspunkt i en periode før oppstart
- Minimum 3 dager tilvenning. Noen barn trenger lengre tid enn andre, og det må aksepteres av alle parter.

Overganger innad i barnehagen

Vi ønsker at denne overgangen er preget av omsorg, trygghet og barns beste. Vi synes derfor det er viktig å bruke tiden før overflytting av barna til å gjøre dem trygge med storavdelingene i barnehagen.

- Foreldresamtale før overgang.
- Besøke den nye avdelingen i en periode før overflytting
- Overgangssamtaler mellom pedagogiske ledere
- Foreldremøte før overflytting
- Barna er med på «flyttingen» når de skal endre avdeling

Overgang mellom barnehage og skole

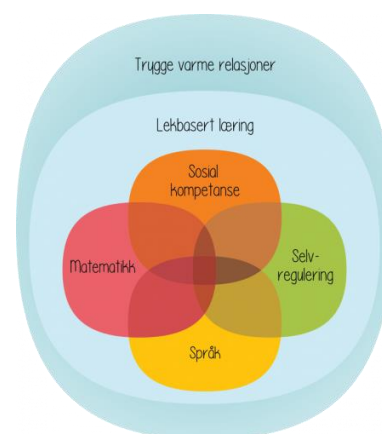
«Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.» (Rammeplanen)

Vi legger til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som gir dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen er første fase i utdanningsløpet, og vi gir barna det beste utgangspunktet sosialt, språklig og emosjonelt på inngangen til en ny og spennende verden. Hovedmålsettingen er at barna skal være best mulig rustet sosialt og være klar til å lære når de slutter i barnehagen og skal videre til skolen.

I barnehagen har vi et tilpasset tilbud for dem som skal begynne på skolen neste høst, disse er med på pedagogiske aktiviteter tilrettelagt for førskolebarna. Utvikling av selvstendighet, samarbeid og vennskap mellom barna vektlegges, samt humor og det å ha det artig sammen. Denne gruppa tilbringer mye av sin barnehagetid ute i naturen, i lek, læring og sosialt samvær. I tillegg har de tid i bassenget på Melbu.

Pedagogiske opplegg som brukes sammen med førskolebarna kan være:

- Lekbasert læring - er en kombinasjon av fri lek og lekbaserte læringsaktiviteter tilrettelagt av voksne. Studier viser at det er slik barn lærer best.
- Trampoline – ett hefte med temaer basert på fagområdene fra rammeplanen, hvor det legges vekt på lek og læring, undring og refleksjon, språkstimulering og begrepsforståelse. Med flotte illustrasjoner og engasjerende oppgaver håper vi å bidra til å gi de eldste barna i barnehagen et godt grunnlag.
- Salaby - et digitalt læringsunivers for barnehage og barnetrinnet.

Hadsel kommune har egen rutine for overgang barnehage-skole. Denne gjennomgår vi med skolestarterforeldrene hver høst

Språkarbeid i barnehagen

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk. Personalet er viktige som språklige forbilder.

Store deler av barnehagedagen er preget av hverdagssamtaler, og barn utvikler språket når de deltar i samtaler. Samtaler, høytlesning og varierte aktiviteter er viktige sider ved barnehagens innhold.

Før barna forlater Småbarnsavdelingen, fyller vi ut TRAS-skjema (se under dokumentasjon), for å registrere om

det er barn som trenger litt ekstra oppfølging på dette området. Logoped og PPD er gode samarbeidspartnere om barnas språkutvikling.

Språkvurdering

Hadsel kommune har registret seg som språkkommune, og som et ledd i arbeidet med språk, arbeider Søndre barnehage med **Språkløyper**.

Språkløyper er en nasjonal strategi for språk, lesing og skriving igangsatt av Kunnskapsdepartementet. Strategien gjelder både barnehage, barnetrinn, ungdomstrinn og videregående skole, og er slik sett unik i norsk sammenheng. Målet med Språkløyper er å styrke barnehagens daglige arbeid med barnas språklæring.

Gjennom arbeid med språkløyper skal barnehagepersonalet få:

- økt kunnskap om barns språklæring
- erfaringer med og kunnskap om hvordan ulike måter å lese på kan brukes som redskap i arbeidet med barnas språk
- trygghet i pedagogiske valg for å lykkes med lesing for alle

Mer informasjon om språkløyper: <http://sprakloyper.uis.no>

Norsk som andrespråk

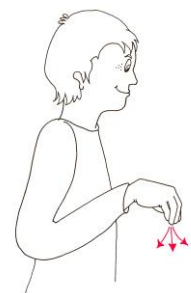
Vi har hvert år barn der foreldrene har et annet morsmål enn norsk. Disse barna må lære seg to språk samtidig, og det er viktig for den videre språkutviklingen at de får god støtte i begge språkene. De foresatte oppfordres til å bruke sitt morsmål hjemme, mens norsk brukes i barnehagen.

For de flerspråklige barna er det et mål at de gjennom barnehagetida skal ha utviklet et best mulig norsk språk og ha lært seg grunnleggende begreper.

Tegn Til Tale

Tegn Til Tale er å bruke tegn med hendene sammen med tale. Dette som støtte for barn med språkvansker, talevansker, lærevansker eller flerspråklige barn.

Små barn har også nytte av å kunne kommunisere med tegn før de får talespråket ordentlig på plass. Vi bruker TTT der vi ser det kan være behov og nyttig for barna.

VANN
vann

ASK

Alternativ og supplerende kommunikasjon er å kommunisere ansikt til ansikt på andre måter enn med tale. ASK kan være

- en erstatning for tale
- støtte til å utvikle tale
- et supplement til lav eller utydelig tale

Vi bruker ASK til barn som har behov for ett alternativt kommunikasjonsmiddel og til barn vi ser kan dra nytte av det. ASK er for eksempel billedstøtte til talen.

Fagområdene

Rammeplan for barnehager setter opp mål for arbeidet med 7 ulike fagområder, både mål for barna og for personalets arbeid. Fagområdene inngår som en del av det daglige arbeidet i barnehagen.

Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

«Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.»

«Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter.»

(Rammeplanen)

For mer informasjon om rammeplanen:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Progresjon

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang.»

(Rammeplanen)

Slik arbeider vi med progresjon i Søndre barnehage:

- Barnehagen har egen progresjonsplan som beskriver konkret innhold innenfor de ulike fagområdene. Denne ligger tilgjengelig på mykid
- Vi deler barna inn i grupper etter modning og alder.
- Avdelingene innredes etter det aktuelle alderstrinnets behov.
- Hver aldersgruppe har aktiviteter og oppgaver knyttet til deres alderstrinn. Slik sørger vi for at barna har noe å strekke seg etter og glede seg til.
- Vi er opptatt av at barna får erfaringer de kan vokse på og at de får opplevelse av mestring
- Vi har eget tilbud til de eldste barna

Personalet skal:

- oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av
- planlegge og tilrettelegge for progresjon i barnehagens innhold for alle barn

- bidra til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter
- legge til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse i barnehagens innhold og arbeidsmåter
- introdusere nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer
- sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelig for barna.

Foreldresamarbeid

Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom **samarbeidsutvalg (SU)**, **foreldreråd**, **foreldremøter** og **foreldresamtaler**. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Barnehagen må forholde seg til foreldre enkeltvis, og samtidig til hele gruppa. Foreldre skal være trygge på at barna deres får omsorg, blir sett og respektert og at de får delta i et fellesskap som gjør dem godt.

Slik gjør vi det i Søndre barnehage:

- Oppstartsamtaler med alle nye foreldre
- Inngår samarbeidsavtale med forventninger
- Vi tar kontakt ved ankomst og henting
- Vi er lydhøre overfor foreldres innspill og tilbakemeldinger
- Vi gjennomfører 1-2 foreldresamtaler hvert år basert på observasjoner systematisert i «Alle med»-skjema og «Tras»-skjema for 2-åringene.
- Vi avholder foreldremøter minst 2 ganger pr. år.
- Vi legger ut bilder og informasjon på MyKid fra aktiviteter i barnehagens hverdag.
- Samarbeidsutvalget har en rolle som bindeledd mellom foreldre og barnehage. SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Planlegging, dokumentasjon og evaluering

For å sikre kvaliteten på det daglige samspillet i barnehagen, skal virksomheten planlegges, dokumenteres og vurderes. De aktivitetene vi har i barnehagen planlegges ut fra de overordnede målene i Rammeplanen.

Hensikten med dokumentasjon og vurdering er å forbedre den pedagogiske praksisen.

Det er viktig å planlegge, men vel så mye arbeid brukes på å evaluere planer og det arbeidet som blir gjort; med hvert enkelt barn og med barnegrupper. Barnas erfaringer med gjennomførte aktiviteter tas med i videre planlegging.

Personalet bruker praksisfortellinger: Refleksjoner og diskusjoner over opplevde episoder og hendelser i barnehagen.

Tilbakemeldinger fra foreldrene er også med når vi evaluerer arbeidet vårt. Det er derfor viktig at foreldre tar kontakt når de har synspunkter på det som skjer i barnehagen. Gjør gjerne dette gjennom den daglige kontakten med personalet

Slik gjør vi det i Søndre barnehage:

- Vi lager planer for arbeidet vårt og hva som skal skje på avdelingen, i gruppene eller i barnehagen.
- Ukeplanene bygger på periodeplanene med felles overordnet tema for alle avdelingene i barnehagen. **Ukeplanene** er tilgjengelige for foreldrene på MyKid. **Periodeplaner** sendes pr. mail.
- I periodeplanene legger vi opp føringer for hva som skal skje de neste månedene i barnehagen med bakgrunn i krav fra «Rammeplan for barnehagen».
- Planene blir jevnlig evaluert. Slik sikrer vi kontinuerlig vurdering av arbeidet som gjøres.
- Vi reflekterer over arbeidet vi gjør på avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og i etterkant av temaperioder.
- Saksliker, foreldremøter, foreldresamtaler, personalmøter og ledermøter blir referatført.
- På hver avdeling har vi permer hvor barnas tegninger, historier og bilder blir dokumentert/oppbevart.
- Bilder og historier fra turer og andre opplevelser legges ut på MyKid slik at foreldrene kan få et innblikk i hva barnet deres er med på.
- For å sikre foreldrenes medvirkning tilbyr barnehagen to foreldresamtaler og foreldremøter, hvor foreldrene kan gi tilbakemelding på barnehagens oppgaver og innhold. Disse tilbakemeldingene tas hensyn til i barnehagens videre planlegging
- Vi bruker observasjonsmetoder som gir oss gode dokumentasjoner på barns utvikling:
 - **«Alle med»**, et fast observasjonsskjema, som hjelpemiddel ved bl.a. forberedelse av foreldresamtaler. Observasjonene gir svar på om det er områder vi bør vektlegge spesielt mht. enkeltbarn.
 - **TRAS** (Tidlig registrering av språkutvikling) er et observasjonsverktøy som kartlegger spesielt barnas språklige/sosiale utvikling. Helsesøster har språk som tema på kontrollen som foretas når barna er 2 år 2 mnd, et område som ikke alltid er lett å kartlegge på kort tid med en 2-åring. Vi samarbeider med helsestasjonen og fyller ut vårt skjema før denne kontrollen. På den måten kan vi dele informasjon dersom det skulle være nødvendig. Foreldre vil selvfølgelig på forhånd bli bedt om å godkjenne slik informasjonsdeling.
 - **«Kartleggingsprøve for minoritetsspråklige skolestartere»**. Brukes for å kartlegge minoritetsspråklige barn siste år før skolestart, for å avdekke om det er områder barnet trenger ekstra språklig oppfølging på, før skolestart.
 - **«Språk 3-6»** er ett kartleggingsverktøy som barnehagen bruker på 3-åringene når de kommer over på stor avdeling, og på førskolebarna høsten og våren før de begynner på skolen. Språkvurderinger gir kunnskap om barnas språkutvikling og språklige kompetanser. Dette er nyttig for å støtte barnas utvikling.
 - Barn med spesielle utfordringer følges nøyer opp, med ytterligere kartlegginger. Dokumentasjonen blir et godt hjelpemiddel dersom barnet trenger oppfølging fra eksterne instanser som kommunens lavterskelteam (S-teamet), logoped eller PPD.
 - Vi gjennomfører jevnlig en brukerundersøkelse blant foreldrene. Tilbakemelding fra foreldrene er en viktig rettesnor for personalet. Etter brukerundersøkelsene går vi gjennom svarene og ser hvordan vi ev. kan justere arbeidet vårt etter hvilken opplevelse foreldrene har av tilbudet. Dette arbeidet skjer i et samarbeid med barnehagens samarbeidsutvalg

Arbeidsmetoder:

Utviklingsarbeid

Utviklingsarbeid er en arbeidsmetode der personalet sammen, innenfor et definert område av barnehagens innhold, jobber for å forbedre pedagogisk praksis. Gjennom observasjon og felles refleksjonsprosesser ser man på den etablerte praksisen, gir en beskrivelse av en ønsket situasjon og planlegge tiltak knyttet til et mål man ønsker å jobbe mot.

I avdelingenes utviklingsarbeid og refleksjonsprosesser knyttet til fokusområdet «Lek og vennskap» vil vi finne ting i vår pedagogiske praksis som vi mener vi er gode på, og som vi derfor ønsker å videreføre. Vi vil også kunne finne elementer vi mener er bra, men som vi kan bli bedre på, og vi kan få ny kunnskap som gjør at vi vil prøve ut nye ting. Å jobbe med utviklingsarbeid i barnehagen handler derfor om å innhente informasjon, å identifisere styrker og utfordringer, å sette mål og planlegge og gjennomføre tiltak.

Nye tiltak blir gjenstand for nye observasjoner, erfaringsdeling og nye refleksjonsrunder. Utviklingsarbeid er dermed en kontinuerlig prosess der man gjennom felles refleksjon og en delingskultur kan skape ny kunnskap, videreutvikle og etablere ny pedagogisk praksis.

Prosjektarbeid

Barnas nysgjerrighet og medvirkning spiller en stor rolle i ett prosjektarbeid og det er barnas lyst til å undersøke og utforske som skal påvirke de pedagogiske valgene (Udir). Prosjektarbeid er et prosessorientert arbeid som ikke nødvendigvis har en begynnelse eller en slutt, men som handler om å følge dynamikken som oppstår mellom barna og temaet eller fenomenet barna er opptatt av. Arbeidsmetoden gjør at veien mot prosjektets mål ikke alltid kan planlegges i detalj, men man opplever den bli til mens man går.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov (Rammeplanen, 2017).

Med prosjektarbeid som metode kan avdelingene legge til rette for språklig utvikling gjennom pedagogiske aktiviteter/tema barna viser interesse for. Metoden knyttes til et arbeid med et tema eller et fenomen der man vil skape en arena for utforskning, fordypning og forståelse

Satsningsområde 2024-2025

LEK

På foreldremøtet våren 2024 fikk foreldrene en oppgave med å komme med forslag til tema som barnehagen kan ha fokus på i hverdagen sammen med barna. Ett av forslagene som ble fremmet mest, var **Lek**. Lek og vennskap var fokusområdet for barnehageåret 2023-2024, og på bakgrunn av foreldregruppas ønske og vår positive erfaring fra det forrige barnehageåret, har vi valgt å videreføre vårt arbeid med leken i fokus også dette barnehageåret.

"... I barns verden er lek og læring uatskillelige. Barns livsverden er hel og udelelig. Barn leker, øver og lærer samtidig. Det er leken selv, og de sosiale relasjonene, som er det viktigste for barnet. Det barnet lærer, kan sies å være biprodukter" (Øhman 2012:183).

Gjennom leke opplevelser blir barn kjent med seg selv og med omverdenen. Gjennom lek bearbeides erfaringer og ny kunnskap blir til. Gjennom lek skapes en følelse av tilhørighet. Gjennom lek viser barnet hvem det er.

I rammeplanen(2017)står det:

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

Barn lærer sosial kompetanse gjennom lek. Leken er et uvurderlig virkemiddel i utviklingen av språket, det kognitive, selvfølelsen, egne og andres grenser, selvtilliten og de sosiale- og fysiske ferdigheter.

Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen, 2017).

Leken skal ha stor plass i barnehagen, og mest av alt barnas egeninitierte lek. For barn er det helt naturlig å leke, leken er på liksom og i leken bringer barna med seg både opplevelser og erfaringer. Barna leker først og fremst for å ha det gøy.

Lek gir også grunnlaget for barns sosiale og emosjonelle utvikling. Det å ha lekevenner er viktig for barns livsmestring, og i leken utvikles viktige sosiale ferdigheter for å kunne være en del av et inkluderende fellesskap.

Lek oppstår over alt. Det kan være inne, ute, på tur, ved matbordet, i en stellesituasjon eller bare oppstå plutselig. Personalets viktige oppgave vil være å være til stede, observere, analysere, støtte, delta og berike leken på barnas premisser. Personalet skal også bidra til at alle barn føler seg inkludert i lek og erfare glede ved lek

Veiledende Aktivitetsplan 2024-2025

Måned	Hva?	Dato	Hvem deltar?
AUGUST	Planleggingsdager	15.8-16.8	Personalet
SEPTEMBER	Friluftsliv uka Folkehelse Fellestur til Speiderhytta Bli kjent fest Utedag i skogen Brannvernuke uke Foreldremøte	Uke 36 Uke 37 02.09 05.09 11.09 Uke 38-39	Alle barna Alle barna Førskolebarna Alle barna og foreldre Alle barna Alle barna Foreldre og Personal
OKTOBER	Verdensdagen for psykisk helse SOS-arrangement, foreldremiddag Besøk fra 1.klassingene «våre»	10.10 24.10	Alle barna Barn, foreldre og besteforeldre Førskolebarna
NOVEMBER	Besøk på Menighetshuset/julevandring Planleggingsdag	22.11	3-5 åringene Personalet
DESEMBER	Stabburnsissen på Melbu Adventssamlinger i barnehagen Nissefest Julefrokost Lucia på sykehjemmet	05.12 12.12 13.12	Førskolebarna Alle barna Alle barna Barn og foreldre Førskolebarna
JANUAR	Planleggingsdag Foreldremøte	02.01 23.01	Personalet Foreldre og personale
FEBRUAR	Markering av Samefolkets dag Solfest Vinteraktivitetsdag (når forhold til det)	06.02 24.02	Alle barna Alle barna Alle barna
MARS	Karneval Barnehagedagen Id	06.03 11.03 31.03	Alle barna Alle barn-Forbundene Alle barna
APRIL	Påskefrokost	10.04	Barn og foreldre
MAI	Kreativ dag Hold Norge rent aksjon Skrammel tog/aktiviteter Besøk på Kleiva Pinsebesøk til kirka	16.05	Førskolebarna Alle barna Alle barna 4-5 åringene 5-åringene
JUNI	International dag Planleggingsdag Avslutning førskolebarna Kveldskos/Overnatting	05.06 06.06	Alle barna og foreldre Personalet Førskolebarna Førskolebarna